

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sž/11/2014
Identifikačné číslo spisu:	1013201964
Dátum vydania rozhodnutia:	10.06.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1013201964.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a z členov JUDr. Ing. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. v právnej veci navrhovateľa: P. M. P. Z., narodeného XX.XX.XXXX, štátneho príslušníka Konžskej republiky (ďalej len „Kongo“), podľa vlastného udania v krajine pôvodu naposledy bytom X.-Z., mestská štvrť Z., aktuálne s miestom pobytu Pobytový tábor J., zastúpeného: Mgr. Jurajom Köllnerom, advokátom so sídlom Kocel'ova 14, Bratislava, proti odporcovi: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky - Migračný úrad, Pivonková 6, Bratislava o preskúmanie rozhodnutia odporcu ČAS: MU-263-25/PO-Ž-2013 zo dňa 26. septembra 2013, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Saz/71/2013-29 zo dňa 5. februára 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Saz/71/2013-29 zo dňa 5. februára 2014, p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

PREDMET KONANIA

Krajský súd v Bratislave rozsudkom uvedeným vo výroku potvrdil rozhodnutie č. ČAS: MU-263-25/PO-Ž-2013 zo dňa 26. septembra 2013, ktorým odporca podľa § 13 ods. 1, § 13c ods. 1 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení platnom v čase vydania napadnutého rozhodnutia (ďalej len „zákon o azyle“) navrhovateľovi neudelil azyl na území Slovenskej republiky a neposkytol mu doplnkovú ochranu.

Krajský súd v dôvodoch rozsudku uviedol, že podaný návrh prejednal a rozhodol podľa ust. § 250q Občianskeho súdneho poriadku v platnom znení (O.s.p.) ako miestne a vecne príslušný súd (§ 246a ods. 2 O.s.p., § 21 ods. 3 zákona o azyle, § 14 zákona č. 371/2004 Z. z. v platnom znení) na pojednávaní, ktorého sa navrhovateľom zvolená zástupkyňa, súc riadne predvolaná, nezúčastnila. Bez

predvolania sa na pojednávanie dostavil pán Mgr. Juraj Köllner, advokát, ktorý súdu predložil riadne plnomocenstvo, udelené mu navrhovateľom dňa 31. januára 2014. V konaní pred súdom bol teda navrhovateľ zastúpený dvomi zástupcami -advokátmi. Po prejednaní veci krajský súd dospel k názoru, že napadnuté rozhodnutie odporcu je potrebné potvrdiť ako vecne správne.

Krajský súd uviedol, že v prejednávanej veci dokazovanie nedoplnil. Pred samotným prejednaním a rozhodnutím veci sa podrobne oboznámil s obsahom prvostupňového správneho spisu ČAS: MU-263/PO-Ž-2013, ako aj s predchádzajúcim spisom ČAS: MU-312/PO-Ž-2012.

Zo spisu ČAS: MU-312/PO-Ž-2012 krajský súd zistil, že navrhovateľ po prvý raz požiadal o azyl 9. júna 2012 z dôvodu obavy o život tak v Kongu, ako aj na Ukrajine. Na polícii 9. júna 2012 uviedol, že o azyl žiada kvôli otcovi a otcovej politickej príslušnosti. Pred odporcom uviedol, že miestom jeho posledného pobytu v Kongu bolo mesto Pointe-Noire, že nebol nikdy trestne stíhaný a ani odsúdený, že nevyvíjal žiadne politické aktivity. Uviedol, že z Konga vycestoval v novembri 2009 výlučne za účelom štúdia v Maroku - v roku 2011 vycestoval následne z Maroka za účelom štúdia na Ukrajinu. Pretože po niekoľkých mesiacoch štúdia na Ukrajine už nemal finančné prostriedky na štúdium (toto financoval jeho otec, ktorý však bol v súvislosti s výbuchom v Brazzaville zadržaný a obvinený, a preto ho prestal finančne podporovať) a tiež bol dva razy na Ukrajine napadnutý, na falošné francúzske povolenie k pobytu v júni 2012 pricestoval na Slovensko. Navrhovateľ uviedol, že v Kongu nemal žiadne problémy so žiadnou štátnou inštitúciou. Odporca vo veci tejto žiadosti o azyl rozhodol 8. augusta 2012 tak, že žiadosť zamietol ako zjavne neopodstatnenú. Voči tomuto rozhodnutiu odporcu podal navrhovateľ odvolanie, v ktorom o.i. uviedol iba to, že z Konga vycestoval za účelom štúdia. Namietal, že počas jeho neprítomnosti v Kongu došlo v meste Brazzaville k veľkej explózii, z účasti na ktorej bol obvinený aj jeho otec - člen politickej strany U.P.A.S. Napadnuté rozhodnutie bolo rozsudkom tunajšieho súdu z 21. novembra 2012 potvrdené. Tento rozsudok bol následne potvrdený aj rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. marca 2013.

Zo spisu ČAS: MU-263/PO-Ž-2013 krajský súd zistil, že navrhovateľ opakovane 29. mája 2013 požiadal o azyl z dôvodu obavy o život kvôli jeho sexuálnej orientácii. Na polícii dňa 29. mája 2013, o.i. uviedol, že miestom jeho posledného pobytu v Kongu bolo mesto B., že v Kongu je hľadaný políciou, pretože na verejnom mieste slovne urazil manželku prezidenta. Počas vstupného pohovu u odporcu, o.i. uviedol, že miestom jeho posledného pobytu v Kongu bolo mesto Pointe-Noire, že vlastní svoj cestovný pas, vybavený bez problémov v júli 2009, že počas štúdia na Ukrajine žil v spoločnej domácnosti s priateľkou z Konga. Uviedol, že nebol členom žiadnej politickej strany, či hnutia, že proti nemu nebolo nikdy vedené žiadne trestné stíhanie, a že nemal nikdy žiadne problémy s políciou, armádou, či inými štátnymi orgánmi. Na odôvodnenie svojej žiadosti uviedol, že na Slovensku sa cíti bezpečne, a preto tu chce zostať. Tiež uviedol, že je homosexuál, ktorú skutočnosť začal vnímať v roku 2007. Keď sa o jeho sexuálnej orientácii dozvedeli jeho priatelia, začali sa mu posmievajúť. Iné problémy, viažuce sa k jeho sexualite nemal. V roku 2007 poskytoval sexuálne služby za peniaze priateľovi z Francúzska, neskôr sa medzi nimi vyvinul vzťah. Na otázku, či okrem posmievania sa mu jeho priateľmi za jeho sexualitu mal v Kongu iné problémy navrhovateľ odpovedal, že iné problémy nemal. Na doplňujúcu otázku (položenú v súvislosti s jeho výpoveďou na polícii) uviedol, že niekedy v auguste - septembri 2009 zomrel predseda parlamentu K. K.. Na jeho pohrebe sa zúčastnil aj prezident s manželkou. V dave ľudí, ktorý bol tiež prítomný na pohrebe, bol aj navrhovateľ. Tento dav slovne urážal prezidentovu manželku. Následne bolo cca 200 ľudí z davu zatknutých. Potom, ako navrhovateľ vycestoval z Konga do Maroka (november 2009), sa mal od sestry dozvedieť, že dostal predvolanie na políciu - toto predvolanie navrhovateľ odporcovi predložil (na predvolaní je ako dátum jeho vydania uvedený 23. jún 2009). Ako to vyplynulo z odborného skúmania predmetného predvolania, toto bolo vyhodnotené ako falošné. Na otázku, prečo o svojej sexuálnej orientácii a o udalostiach súvisiacich s pohrebom predsedu parlamentu nehovoril počas prvého azylového konania navrhovateľ uviedol, že nevedel, aké pomery na Slovensku sú a tiež preto, lebo nevedel, či by mu tieto informácie nepriťažili v azylovom konaní. Odporca vyhľadal a do spisu založil informácie o krajine pôvodu navrhovateľa, pochádzajúce z rôznych zdrojov, obsahovo zamerané na okolnosti, uvádzané navrhovateľom v konaní pred odporcom, na všeobecnú bezpečnostnú situáciu. Z ich obsahu, o.i. vyplynulo, že predseda parlamentu K. K. zomrel v X. XX. P. XXXX. Počas jeho pohrebu došlo k občianskym nepokojom, keď demonštranti poškodzovali súkromný a verejný majetok a

nadávali prezidentovi, v ktorej súvislosti bolo 35 ľudí zadržaných až do 18. decembra 2008, kedy boli všetci prepustení. Obsahom založených informácií boli tiež informácie o legislatívnych opatreniach týkajúcich sa homosexuality, postoja verejnosti k nej.

Krajský súd k námietke nedostatočne zisteného stavu veci uviedol, že táto námietka nie je dôvodná. Navrhovateľ na odôvodnenie svojej aktuálnej žiadosti o azyl uviedol svoju homosexualitu a obavu, súvisiacu s udalosťami, ktoré nastali počas pohrebu predsedu parlamentu. Odporca s poukazom na tieto prezentované dôvody vyhľadal a do spisu založil správny o Kongu, pochádzajúce z rôznych zdrojov, obsahovo zamerané tak na postavenie homosexuálov, ich ev. postih, ich vnímanie spoločnosťou. Tiež na otázky udalostí, ktoré sa udiali počas pohrebu predsedu parlamentu, resp. ich následkov. Založené správy tiež zmapovali aktuálnu bezpečnostnú situáciu v krajine pôvodu navrhovateľa. Tieto správy podľa názoru súdu prezentovali dostatočným spôsobom postavenie homosexuálov v Kongu, podobne ako dostatočným spôsobom prezentovali udalosti týkajúce sa pohrebu predsedu parlamentu a ich následky. Ak teda odporca zabezpečil dostatok informácií, viažucich sa k navrhovateľom prezentovaných dôvodov jeho žiadosti o azyl, pričom odporca zákonným spôsobom vykonal aj dokazovanie vykonaním pohovoru s navrhovateľom, takto zistený stav veci bol postačujúcim na vydanie rozhodnutia.

K námietke, že rozhodnutie je v rozpore s obsahom spisu krajský súd uviedol, že ani táto námietka nie je dôvodná. Namietaný rozpor napadnutého rozhodnutia s obsahom spisu súd nezistil. Odporca v rozhodnutí opísal, v priebehu konania zistený stav veci, jednotlivé skutkové zistenia vyhodnotil a vyvodil ich právny záver. Pokiaľ odporca na základe takto zisteného stavu veci vyvodil právny záver, vyjadrený vo výroku rozhodnutia, ktorý je odlišný od právneho názoru navrhovateľa, túto skutočnosť nie je možné kvalifikovať ako rozpor rozhodnutia s obsahom spisu.

K bližšie nešpecifikovanej námietke nesprávneho právneho posúdenia veci krajský súd uviedol, že preskúmal napadnuté rozhodnutie odporcu aj z pohľadu, či odporca vo veci rozhodol v súlade so zákonom o azyľe. Dospel k záveru, že rozhodnutie je správne a v súlade so zákonom.

Ako to vyplýva z obsahu napadnutého rozhodnutia, odporca vydal negatívne rozhodnutie vo vzťahu k azyľu z dôvodu, že osobu navrhovateľa vyhodnotil ako nehodnovernú, ktorú správnu úvahu aj náležitým spôsobom odôvodnil. Krajský súd sa s týmto právnym názorom odporcu stotožnil a ďalej uviedol, že je nespochybniteľným, že navrhovateľ v priebehu prvého azylového konania (ČAS: MU-312/PO-Ž-2012) uvádzal ako jediný dôvod žiadosti o azyl nedostatok finančných prostriedkov na štúdium na Ukrajine, pričom ako jediný dôvod svojho odchodu z Konga prezentoval štúdium v zahraničí (Maroko, Ukrajina). Žiaden iný dôvod navrhovateľ neuviedol ani v odvolaní voči negatívne rozhodnutiu odporcu v tomto (prvom) konaní a ani v odvolaní voči rozsudku tunajšieho súdu. Teda v prvom azylovom konaní pred odporcom, podobne ako v konaní pred tunajším súdom, či Najvyšším súdom Slovenskej republiky navrhovateľ sa nikdy ani len nezmienil o svojej sexuálnej orientácii, či o svojej účasti na pohrebe predsedu parlamentu a v tej súvislosti o akejkolvek hrozbe. Ak teda navrhovateľ v aktuálnom azylovom konaní uvádzal práve tieto okolnosti ako okolnosti, pre ktoré žiada (opakovane) o azyl, takéto navrhovateľovo správanie nie je možné vyhodnotiť inak ako tak, že tieto (nové) okolnosti sú účelovými, nezakladajúcimi sa na pravde. Už iba dôvodné vyhodnotenie osoby navrhovateľa ako nedôveryhodnej automaticky spôsobuje vydanie negatívneho rozhodnutia, pretože, ak nedôveryhodná osoba prezentuje príbeh, ktorý navyše nepreukázala dôkazmi, nemožno uveriť tomu, že sa príbeh stal.

Navyše k dôvodu, viažucemu sa k navrhovateľom prezentovanej homosexualite krajský súd poznamenal, že: 1/ (ako to bolo vyššie uvedené) navrhovateľ o tomto svojom „probléme“ nehovoril počas predchádzajúceho konania; 2/ navrhovateľ si de facto protirečil, pretože uviedol, že ako homosexuál žil na Ukrajine v spoločnej domácnosti so ženou; 3/ na svojej stránke facebook-u prezentoval svoje zasnúbenie a dokonca sobáš so ženou; 4/ sám navrhovateľ uviedol, že z dôvodu svojej odlišnej sexuálnej orientácie nemal v Kongu žiadne problémy, uviedol iba to, že sa mu jeho kamaráti posmievali; 5/ svoju odlišnú sexualitu začal pociťovať až v 19. roku svojho veku (v roku 2007). Homosexuálny muž by zjavne nežil s inou ženou, neplánoval by zasnuby a svadbu so ženou a podľa názoru súdu nie je pravdepodobné, že by svoju sexuálnu orientáciu, ktorá je vrodenu a nemennou, „začal pociťovať“ až v

19. roku svojho veku. Nie je logickým ani vysvetlenie navrhovateľa, že sa pred slovenskými autoritami obával o svojej sexualite hovoriť, keď práve z tohto dôvodu (ako to aktuálne tvrdí) požiadal o azyl. Navyiac, tiež súd poukazuje na obsah správ založených v spise, podľa ktorých homosexualita v Kongu nie je trestná a ani trestaná.

K dôvodu, viažucemu sa k udalostiam týkajúcim sa pohrebu predsedu parlamentu krajský súd uviedol, že: 1/ navrhovateľ o tomto svojom „probléme“ nehovoril počas predchádzajúceho konania. Ak by skutočne tieto udalosti boli dôvodom pre obavy navrhovateľa, resp. pre jeho odchod z Konga, navrhovateľ by ich (celkom logicky) prezentoval počas svojho prvého azylového konania. Ak tak neurobil, a to ani v podávaných opravných prostriedkoch a odvolaniach, týkajúcich sa tohto prvého azylového konania, takéto jeho aktuálne správanie sa svedčí o jeho účelovosti dosiahnuť kladný výsledok aktuálneho konania; 2/ z obsahu správ založených v spise je zrejmé, že predseda parlamentu zomrel v X. XX. P. XXXX; 3/ navrhovateľ opakovane ako dátum jeho pohrebu uvádzal jún roku 2009; 4/ i keď možno uznať, že v uvedení roku sa mohol navrhovateľ pomýliť, vyvstáva otázka, prečo opakovane a bez pochybností navrhovateľ udával ako dátum pohrebu jún 2009 - ako pravdepodobným sa súdu javí fakt, že navrhovateľ odporcovi na preukázanie svojich tvrdení predložil (i keď falošné) oznámenie o pátraní po ňom, datované však až 23. júna 2009; 5/ súd tiež poukazuje na skutočnosť, že aj keby bolo toto oznámenie pravé, nemôže sa vzťahovať na udalosti súvisiace s pohrebom, nakoľko predseda parlamentu zomrel v X. XX. P. XXXX, všetky osoby zatknuté v súvislosti s pohrebom boli najneskôr 18. decembra 2008 zo zadržania prepustené, pričom oznámenie je datované 23. júna 2009; 6/ navrhovateľom prezentované pátranie políciou po ňom je v ostrom protiklade voči tomu, že v novembri 2009, teda v čase údajne vyhláseného pátrania mu bolo bezproblémové vycestovanie z Konga na pravý cestovný doklad, navyiac keď v júli 2009 mu bol bez problémov vydaný cestovný pas.

Ak teda odporca na základe zisteného stavu veci vyhodnotil osobu navrhovateľa dôvodne ako nedôveryhodnú a v tom dôsledku vydal negatívne rozhodnutie, takýto právny názor je podľa krajského súdu správny a v súlade so zákonom.

Krajský súd tiež poznamenal, že otázka údajného zatknutia otca navrhovateľa v súvislosti s výbuchom (sabotážou) v Brazzaville s navrhovateľom nijako nesúvisí. Z informácií o krajine pôvodu navrhovateľa vyplýva, že tam neprebíha žiaden vnútroštátny či medzinárodný ozbrojený konflikt. Navrhovateľ nebol počas svojho pobytu v Kongu terčom žiadneho zaobchádzania, ktoré má na mysli zákon o azyle v ust. § 2 písm. f/. Navyiac, tiež niet dôvodu predpokladať, že by navrhovateľ po svojom návrate bol uväznený. Preto aj rozhodnutie vo vzťahu k neposkytnutiu doplnkovej ochrany je v súlade so zákonom.

Ak by aj navrhovateľ nebol nedôveryhodnou osobou, vydanie negatívneho rozhodnutia by bolo správne: Pokiaľ by išlo o homosexualitu navrhovateľa, ako to je zrejmé z vyhládaných informácií, takáto orientácia nemá v Kongu za následok perzekúciu v zmysle zákona o azyle. Navyiac, navrhovateľ podľa vlastného udania nebol v tejto súvislosti objektom prenasledovania. Ani vo vzťahu k okolnostiam viažucim sa k pohrebu predsedu parlamentu ako dôvodu navrhovateľovej žiadosti o azyl by nebolo možné vydať kladné rozhodnutie, nakoľko tvrdenia a dokazovanie navrhovateľa vo vzťahu k objektívne zisteným informáciám na strane druhej sa nepotvrdili.

S poukazom na uvedené, nakoľko odporca dostatočným a zákonným spôsobom zistil stav vecí, pričom jeho právny názor vyjadrený v enunciiate napadnutého rozhodnutia je správny a v súlade so zákonom, súd dospel k názoru, že napadnuté rozhodnutie odporcu je potrebné potvrdiť ako správne a zákonné.

II.

Stručné zhrnutie odvolacích dôvodov navrhovateľa

Proti uvedenému rozsudku podal navrhovateľ včas odvolanie, v ktorom uviedol, že s rozhodnutím krajského súdu nesúhlasí, má za to, že je nesprávne a v rozpore s ustanovením § 205 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. konkrétne :

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Navrhovateľ poukázal na to, že požiadal dňa 29. mája 2013 o udelenie azylu alebo o poskytnutie doplnkovej ochrany z dôvodu obavy o svoj život, konkrétne z dôvodu sexuálnej orientácie - je homosexuál, pričom z tohto dôvodu čelil v krajine jeho pôvodu vyhrážkam a mal obavy o svoj život, ďalej sa obáva prenasledovania z dôvodu hrozby zatknutia kvôli účasti v demonštračnom dave počas pohrebu predsedu parlamentu K. K. a vulgárnych prejavom smerom k manželke vtedajšieho prezidenta, ktorý bol politickým oponentom predsedu parlamentu, a poukázal na zatknutie svojho otca v súvislosti s výbuchom muničného skladu v marci v roku 2012 v Brazaville a na to, že dodnes sním nie je v kontakte. Odporca navrhovateľovi azyl neudelil a súčasne mu neposkytol doplnkovú ochranu, pretože v prípade navrhovateľa neboli preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania, a dôvody jeho žiadosti nemožno považovať za dostačujúce z hľadiska udelenia azylu na území SR. Rovnako podľa odporcu nebola súčasne zistená reálna hrozba vážneho bezprávia, preto sa mu neposkytuje ani doplnková ochrana. S týmito závermi sa krajský súd v napadnutom rozsudku stotožnil. Uviedol, že odporca dostatočným a zákonným dôvodom zistil stav veci, a jeho právny názor považuje za správny.

Navrhovateľ sa nestotožňuje so záverom súdu, že dôvody ním uvádzané nie sú dostatočnými a zákonnými dôvodmi na udelenie medzinárodnej ochrany. Navrhovateľ opísal viaceré individuálne problémy, ktorým čelil v krajine pôvodu.

K problému homosexuality uviedol, že je skutočnosťou, že je homosexuál. Spochybňovanie tohto faktu zo strany odporcu ako aj krajského súdu navrhovateľ považuje za neodôvodnené. Dôvody, ktoré zopakoval súd, a síce, že navrhovateľ nie je homosexuál, pretože žil v spoločnej domácnosti so ženou a oznámil svoje zasnúbenie, spolu s vekom, kedy začal pociťovať svoju odlišnú sexuálnu orientáciu nemožno považovať za dôvody preukazujúce heterosexuálnu orientáciu. Je všeobecne známou skutočnosťou, ktorú v dnešnej dobe netreba preukazovať, že homosexuáli nezriedka vstupujú do manželstva a zakladajú si rodiny iba preto, aby naplnili spoločenské očakávanie. V čase dospievania sa snažia byť ako väčšina, a proces prijatia sexuálnej orientácie býva rôzne dlhý a zložitý. Spochybňovanie sexuálnej orientácie navrhovateľa z dôvodov uvádzaných odporcom, v plnej miere prijaté súdom, je preto v rozpore s dnes už všeobecne známymi faktami. Je zrejmé, že navrhovateľ tvrdenie o svojej homosexualite nemá akým iným spôsobom dokázať, len svojimi vyhláseniami. Navrhovateľ to urobil, vysvetlil aj svoj „vzťah“ so ženou. Ak odporca chcel spochybňovať sexuálnu orientáciu navrhovateľa, mal tak urobiť prostriedkami, ktoré by viedli k odbornému vyvráteniu jeho homosexuality. Podľa doložených informácií homosexualita ako taká nie je v krajine pôvodu navrhovateľa oficiálne trestaná, avšak stále zostáva veľkým ľudskoprávnym problémom. Je prejavovanie môže byť trestné. O homosexualite ako o probléme, vypovedajú informácie, ktoré doslovne hovoria o obťažovaní zo strany bezpečnostných zložiek, či o spoločenskej diskriminácii a zneužívaní. Informácie boli prezentované navrhovateľom v priebehu konania.

K politickým problémom:

Podľa navrhovateľa odporca nesprávne vyhodnotil jeho problémy s politickými aktivitami ako účelové, pretože o nich v predchádzajúcom konaní nehovoril. Navrhovateľ uvádzal, že o týchto problémoch sa v prvom konaní báł hovoriť. Bol účastný demonštrácie, na ktorej prejavil svoj politický názor osočovaním manželky prezidenta. Účasť na tejto demonštrácii bola dôvodom na zatýkanie na nej zúčastnených osôb. Navrhovateľ má preto odôvodnenú obavu z návratu do krajiny pôvodu, že bude postihnutý rovnakým správaním bezpečnostných zložiek a bude za svoje správanie uväznený. V priebehu konania boli doložené informácie a dôkazy pojednávajúce o neľudských podmienkach vo väzniciach. Tieto podmienky boli doslova vyhodnotené ako „zlé a život ohrozujúce“. Ani odporca, ani súd sa vo svojich rozhodnutiach nevenovali preskúmaniu podmienok vo väzniciach. Navrhovateľovi pritom hrozí uväznenie nielen z dôvodu politických aktivít, ale aj za prejavovanie sexuálnej orientácie.

K hrozbe vážneho bezprávia:

Podľa navrhovateľa odporca ani súd sa nezoberali jeho individuálnymi problémami a v kontexte možnej hrozby vážneho bezprávia, a to vo vzťahu k možnému hroziacemu uväzneniu navrhovateľa a k

postaveniu navrátilcov.

Ani súd ani odporca jeho prejav na pohrebe predsedu ako individuálny problém navrhovateľa s tým, že by mu zaň hrozilo uväznenie a tým pádom aj neľudské zaobchádzanie. Vzhľadom na to, že podmienky vo väzniciach, (pričom z verejne dostupných správ a výpovede navrhovateľa je zrejmé, že by uväznený bol), sú zlé až život ohrozujúce, bolo povinnosťou odporcu túto preukázanú skutočnosť zvážiť, a postavenie navrhovateľa vyhodnotiť v kontexte hrozieb, ktoré by mu hrozili v prípade uväznenia. Tejto otázke sa odporca nevenoval. Keby tak urobil, musel by dôjsť k záveru, že navrhovateľovi hrozí neľudské zaobchádzanie, čo je dôvodom na poskytnutie doplnkovej ochrany.

Tak isto, ako syn osoby obvinenej z podpaľačstva a ohrozovania štátnej bezpečnosti by navrhovateľ mohol čeliť vážnemu bezpráviu, o čom boli v priebehu doložené dôkazy. V konaní bolo potrebné zvážiť, ako sa táto skutočnosť dotkne osoby navrhovateľa v prípade jeho návratu. Konštatácia odporcu, že navrhovateľ túto hrozbu neuviedol vo svojej žiadosti, poukazujem na to, že je povinnosťou správneho orgánu skúmať skutočný stav veci. V azylovom konaní je správny orgán povinný posúdiť každú žiadosť žiadateľa o azyl individuálne, pričom je povinný vychádzať z údajov a tvrdení, ktoré žiadateľ o azyle v priebehu konania uvedie, posúdiť všetky dôvody žiadosti v kontexte informácií o krajine pôvodu, ktoré vo svojom rozhodnutí musí špecifikovať s uvedením zdroja z ktorého čerpal a tieto objektívne preskúmať a komplexne posúdiť (Príručka UNHCR „Kritériá a postupy pri udeľovaní statusu utečenca). Je zrejmé, že keďže navrhovateľ počas pohovoru hovoril o problémoch svojho otca v krajine jeho pôvodu, a zástupkyňa navrhovateľa doručila odporcovi informácie o súdnych konaniach voči týmto osobám, mal sa odporca týmito skutočnosťami zaoberať a posúdiť azylovú žiadosť navrhovateľa aj v tomto rozsahu. K uvedenému pochybeniu sa súd v napadnutom rozsudku vôbec nevyjadril.

K otázke postavenia navrátilcov sa odporca vyjadril len v kontexte nedôveryhodnosti navrhovateľa a v kontexte neexistencie predchádzajúcej skúsenosti s perzekúciou v krajine jeho pôvodu. Navrhovateľ, ako homosexuál, ktorému hrozí uväznenie, na základe vyššie uvedeného, oprávnené obavy z návratu má. Okrem toho, všeobecne postavenie navrátilcov v krajine pôvodu navrhovateľa je zlé, títo sú terčom zneužívania príslušníkmi štátnych bezpečnostných služieb ako aj rebelantskými a ozbrojenými skupinami, ako sa uvádza v informáciách o krajine pôvodu prezentovaných v priebehu konania.

Navrhovateľ v konaní uviedol dôvody svojich obáv pred návratom do krajiny pôvodu, ktoré podložil dôkazmi - informáciami o krajine pôvodu, ktoré hovoria o zlom zaobchádzaní s homosexuálmi, o hrozbách uväznenia navrhovateľa, o zlých podmienkach vo väzniciach a pod. Odporca podľa navrhovateľa pochybil, pretože na základe podkladov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, a nesprávne právne posúdil právne žiadosť navrhovateľa tak, že skonštatoval, že navrhovateľ nespĺňa podmienky stanovené v § 8 a § 13a zákona o azyle.

Z vyššie uvedených dôvodov má navrhovateľ za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Na základe uvedených dôvodov žiadal aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie odporcu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

III.

Vyjadrenie odporcu k odvolaniu navrhovateľa

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa vyjadril tak, že navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť ako vecne správny. Zotrval na dôvodoch pre ktoré navrhovateľovi neudelil azyl a neposkytol mu doplnkovú ochranu.

IV.

Argumentácia rozhodnutia odporcu

V rozhodnutí, ktorým odporca neudelil navrhovateľovi azyl a neposkytol doplnkovú ochranu uviedol, že išlo o opakovanú (druhú) žiadosť o azyl, dôvodom ktorej boli obavy o svoj život, hlavne kvôli jeho sexuálnej orientácii.

Prvýkrát požiadal o udelenie azylu 9. júna 2012. Počas pohovoru uviedol, že z krajiny pôvodu vycestoval výlučne za účelom štúdia na Ukrajine. V krajine pôvodu nemal nikdy žiadne problémy, ani sa mu nikdy nič konkrétne nestalo. Z Ukrajiny na Slovensko pricestoval z dôvodu, že jeho otec, ktorý mu štúdium na Ukrajine financoval, bol v súvislosti s výbuchom muničného skladu v meste Brazzaville dňa 4. marca 2012 zatknutý a od tohto času mu nemal kto finančne pomáhať. Konanie bolo vedené pod číslom písomnosti MU-312/PO-Ž-2012. Migračný úrad ako správny orgán príslušný na rozhodovanie vo veci žiadosti o azyl rozhodol dňa 8. augusta 2012 podľa § 12 ods. 1 písm. a/ a ods. 3 zamietnuť jeho žiadosť o udelenie azylu ako zjavne neopodstatnenú. Menovaný sa voči tomuto rozhodnutiu odvolal na Krajský súd v Bratislave, ktorý rozsudkom 9Saz/57/2012-27 zo dňa 21. novembra 2012 potvrdil rozhodnutie migračného úradu. Voči tomuto rozsudku sa menovaný v zákonnej lehote odvolal na Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý rozsudkom 10Sza/6/2013 potvrdil rozhodnutie migračného úradu a to nadobudlo právoplatnosť dňa 23. mája 2013.

S navrhovateľom bol za účelom zdôvodnenia jeho opakovanej žiadosti o azyl vykonaný dňa 10. júna 2013 vstupný pohovor, počas ktorého uviedol, že na Slovensku sa cíti bezpečne, a preto by tu chcel ostať aj naďalej žiť. V priebehu pohovoru uviedol aj nové dôvody, ktoré v rámci predchádzajúceho konania neuvádzal.

Prvým dôvodom odchodu z krajiny pôvodu mala byť jeho sexuálna orientácia. V priebehu roka 2007 začal pociťovať sexuálnu náklonnosť k osobám rovnakého pohlavia a vstúpil do vzťahu s iným mužom. Z jeho strany išlo spočiatku len o nezáväzné sexuálne stretnutia, za ktoré dostával peniaze. Neskôr tieto stretnutia prerástli do vzťahu, ktorý trval asi rok a dva mesiace. Svoj vzťah však na verejnosti neprezentoval, držal ho v anonymite. Po určitom čase sa so svojou sexuálnou orientáciou zdôveril niektorým kamarátom, iní to vydedukovali zo spôsobu jeho obliekania, správania, prípadne podľa toho, že mal pri sebe stále väčší obnos peňazí. Po odhalení jeho sexuality sa mu niektorí z jeho priateľov začali posmievat'. Okrem výsmechu týchto priateľov sa mu v súvislosti z jeho sexuálnou orientáciou nikdy nič iné nestalo, ani nemal žiadne iné problémy.

Druhým dôvodom odchodu z krajiny pôvodu bola jeho účasť na pohrebe predsedu parlamentu K. K., ktorý sa konal v júni 2009 v meste Pointe-Noire. Spomínaného pohrebu sa zúčastnil aj vtedajší prezident s manželkou a niekoľko desiatok iných ľudí. Menovaný bol počas pohrebu účastníkom početného davu, z ktorého ľudia kričali hanlivé a vulgárne slová na manželku prezidenta. Polícia v tej chvíli voči demonštrantom nijako nezasiahla, ale v priebehu niekoľkých dní došlo k zatknutiu vyše 200 ľudí. Nakoľko sa bál, aby polícia aj jeho nezatkla, odišiel bývať k svojmu strýkovi do mesta Brazaville. U strýka býval až do novembra 2009, kedy z Konga, za účelom štúdia vycestoval do Maroka. Počas pobytu v Maroku mu sestra kuriérom poslala predvolanie z polície, na základe ktorého sa domnieva, že polícia po ňom pátrala v súvislosti s účasťou na spomínanej demonštrácii. Iné dôvody svojej žiadosti neuviedol. V krajine pôvodu nevyvíjal žiadne politické aktivity a taktiež nebol členom žiadnej politickej strany. Trestne stíhaný v krajine pôvodu nikdy nebol.

Z krajiny pôvodu vycestoval za účelom štúdia v novembri 2009 do Maroka. Po dvoch rokoch štúdia, v novembri 2011, z Maroka letecky vycestoval na Ukrajinu, kde na univerzite v meste Lvov študoval do marca 2012. Nakoľko mu od marca 2012 nemal kto financovať štúdium na Ukrajine, rozhodol sa pricestovať na Slovensko. Urobil tak v júli 2012, kedy na hraničnom priechode Čierna nad Tisou - Cop požiadal o udelenie azylu.

V prípade návratu do krajiny pôvodu sa obáva možných problémov v súvislosti s účasťou na spomínanej demonštrácii, prípadne kvôli jeho sexuálnej orientácii. Na podloženie svojich tvrdení predložil do konania oznámenie o pátraní, ktoré mu do Maroka kuriérom zaslala jeho sestra.

Navrhovateľ počas vstupného pohovoru uviedol ako jeden z hlavných dôvodov odchodu z krajiny pôvodu svoju sexuálnu orientáciu. Nakoľko začal pociťovať sexuálnu náklonnosť k osobám rovnakého pohlavia, vstúpil do vzťahu s iným mužom. Tento vzťah trval rok a dva mesiace a ukončil ho niekedy v roku 2008 po tom, čo jeho priateľ odišiel z Konga preč. Okrem uvedeného priateľa nemal v Kongu žiadneho iného priateľa a do odchodu z krajiny pôvodu nevstúpil do žiadneho iného vzťahu s osobou rovnakého pohlavia. Čo sa týka problémov súvisiacich s jeho sexualitou uviedol, že po tom, ako sa s ňou zdôveril niektorým kamarátom, tí sa mu začali posmievat'. Okrem výsmechu jeho najbližších priateľov nemal v krajine pôvodu žiadne iné problémy súvisiace s jeho sexuálnou orientáciou. Odporca na základe jeho tvrdení pristúpil k posudzovaniu, či v jeho prípade išlo skutočne o prenasledovanie. To, že sa mu niektorí z jeho kamarátov posmievali naplnia určité znaky diskriminácie, no spomínané vysmievame nikdy neprešlo do perzekúcie. Bola to určitá nepríjemná skúsenosť, s ktorou sa ľudia bežne stretávajú aj vo vyspelých demokratických krajinách. Takáto posmievame nie je možné subsumovať pod pojem prenasledovanie, pretože zo strany jeho priateľov nedochádzalo k závažnému alebo opakovanému konaniu spôsobujúcemu vážne porušovanie základných ľudských práv, tak ako to vymedzuje § 2 písm. d/ zákona o azyle. Dôvody pre poskytnutie azylu sú zákonom vymedzené pomerne úzko a nepokrývajú celú škálu porušovania ľudských práv a slobôd, ktoré sú tak v medzinárodnom ako aj vo vnútroštátnom kontexte uznávané. Inštitút azylu je aplikovateľný v obmedzenom rozsahu, a to len pre prenasledovania zo zákonom uznaných dôvodov, kedy je týmto inštitútom chránená len najvlastnejšia existencia ľudskej bytosti a práva a slobody s ňou spojené.

Odporca uviedol, že väčšina zdrojov uverejnených v analýze o krajine pôvodu uvádza, že v Kongu neexistuje žiadny zákon, ktorý by trestal homosexuálne správanie osôb. Taktiež Ústava Konžskej republiky zakazuje diskrimináciu osôb na základe sexuálnej orientácie. Iba jediný zdroj v analýze uvádza, že zákon prijatý ešte počas koloniálnej éry a stále platný, umožňuje trestanie homosexuálneho správania. Spomínaný zákon umožňuje uložiť trest odňatia slobody až na dva roky, v praxi sa však tento zákon už neuplatňuje. Posledné zatknutie na základe tohto zákona sa uskutočnilo v roku 1996. Z uvedeného teda vyplýva, že menovanému by v prípade návratu do krajiny pôvodu nehrozilo žiadne nebezpečenstvo, prípadne prenasledovanie v súvislosti s jeho sexuálnou orientáciou.

V neprospech tvrdení ohľadne žiadateľovej sexuálnej orientácie však hovoria aj viaceré fakty. Prvým z nich je skutočnosť, že počas pobytu na Ukrajine mal priateľku, s ktorou býval v spoločnej domácnosti. Ak by totiž menovaný bol skutočne homosexuálom, ako to o sebe tvrdí, určite by nevstupoval do vzťahu so ženou. Druhým faktom spochybňujúcim jeho orientáciu je skutočnosť, že dňa 7. septembra 2010 na internetovej stránke verejne zdieľal informáciu ohľadne svojich zásnub a následne dňa 12. novembra 2011 zdieľal informáciu ohľadne svojho sobáša. V čase svojich zásnub a sobáša sa nachádzal na území Maroka a nakoľko v arabských krajinách je uzatváranie manželstva osôb rovnakého pohlavia zakázané, je viac než pravdepodobné, že manželstvo musel uzavrieť s osobou iného pohlavia. Tretím faktom spochybňujúcim jeho orientáciu je skutočnosť, že sa jedná o opakovanú žiadosť o udelenie azylu na území SR a v predchádzajúcom konaní sa vôbec nezmieňoval o tejto orientácii. Uvedené skutočnosti teda popierajú jeho tvrdenia ohľadne ním uvedenej sexuálnej orientácie - homosexuál.

V prípade navrhovateľom uvádzaného druhého dôvodu odchodu z krajiny pôvodu odporca uviedol, že ani tento sa pravdepodobne nezakladá na pravde. Navrhovateľ najprv uviedol, že pohreb predsedu parlamentu menom K. K. sa konal v auguste - septembri 2009. Neskôr uviedol, že na presný dátum konania pohrebu si už nespomína, ale údajne sa mal konať niekedy po jeho maturitnej skúške, pravdepodobne v júni 2009. Podľa informácií o krajine pôvodu K. K., bývalý predseda parlamentu zomrel XX. P. XXXX v X. a pohreb sa konal X. P. XXXX v meste Pointe - Noire, čo je v rozpore s tvrdeniami žiadateľa. Počas pohrebu skutočne došlo k občianskym nepokojom, počas ktorých demonštranti poškodzovali súkromný aj verejný majetok a taktiež vykrikovali nadávky proti prezidentovi Z.. V súvislosti s týmito nepokojmi bolo zadržaných niekoľko desiatok demonštrantov, z ktorých 35 osôb bolo zadržovaných až do 18. decembra 2008, kedy boli všetci prepustení na slobodu. Tieto nepokoje boli verejne známe a publikované v rôznych novinách a časopisoch a pravdepodobne z týchto médií sa o nich dozvedel aj žiadateľ.

Neobstoí tu ani tvrdenie právnej zástupkyne žiadateľa, podľa ktorej k tomuto omylu došlo len kvôli tomu, že žiadateľ bol ku koncu pohovoru vyčerpaný, a preto sa pomýlil v rokoch. Žiadateľovi bola v priebehu pohovoru viackrát položená otázka ohľadne pohrebu predsedu parlamentu a on stále tvrdil, že ten sa konal v roku 2009. Na podloženie svojich tvrdení predložil do konania aj oznámenie o pátraní na základe príkazu na zatknutie, ktoré bolo vydané na jeho osobu v júni 2009. Uvedené oznámenie bolo podrobené odbornému skúmaniu, na základe ktorého vyšlo najavo, že sa jedná o falošné oznámenie o pátraní. Text daného dokumentu bol vytvorený prefotením, podpisová doložka bola vyhotovená atramentovou tlačou červenej farby a podpis bol vytlačený modrou farbou. Z uvedeného teda vyplýva, že sa jedná o falošné oznámenia o pátraní a predložením tohto dokumentu sa žiadateľ pravdepodobne pokúšal zavádzať správny orgán týmto novo vymysleným dôvodom.

S ďalším dôvodom udelenia azylu, ktorý vo svojom stanovisku uviedla právna zástupkyňa sa správny orgán nezaoberal, nakoľko tento žiadateľ v priebehu pohovoru vôbec nespomínal. Podľa ustálenej judikatúry si správny orgán nemôže za žiadateľa domýšľať dôvody, pre ktoré žiada o azyl. Ak by menovaný pociťoval, že mu hrozí nejaké bezprávie, či prenasledovanie po návrate do krajiny pôvodu v súvislosti s výbuchom v muničnom sklade v Mpile (časť hlavného mesta Konga Brazaville) zo 4. marca 2012 a v nadväznosti s údajným zatknutím jeho otca, bol by to výslovne uviedol v žiadosti o azyl. Uväznenie otca v súvislosti s výbuchom v Mpile však žiadateľ uviedol len pre stratu zdroja príjmov a nie preto, že by mu v súvislosti s tým po návrate do krajiny pôvodu hrozili reálne problémy. Vykonávanie dôkazov na zistenie dôvodov žiadosti o udelenie azylu, ktorých zistenie je podmienkou zistenia skutočného stavu vecí v administratívnom konaní je úlohou migračného úradu, pričom je potrebné uviesť, že povinnosť zistiť skutočný stav vecí podľa § 32 zákona č. 71/1967 Zb. (správny poriadok) má správny orgán v rozsahu dôvodov, ktoré žiadateľ v priebehu správneho konania uviedol.

Pri posudzovaní výpovede navrhovateľ dospel odporca k záveru, že jeho tvrdenia, tak ako ich poskytol, nemožno považovať za dôveryhodné. Svoju žiadosť totiž odôvodňuje nesúvislými, protirečivými, nepravdepodobnými a nedostatočnými vyhláseniami, na základe čoho nemožno jeho osobu považovať za dôveryhodnú.

Odporca uviedol, že u navrhovateľa ide o opakovanú žiadosť o udelenie azylu na území SR. V oboch konaniach bol poučený o tom, že musí vypovedať pravdivo a uviesť všetky skutočnosti, pre ktoré sa rozhodol požiadať o azyl na území SR. Zároveň bol ubezpečený o utajení skutočností, ktoré uvedie počas pohovoru, ako aj všetkých údajov týkajúcich sa jeho osoby. Pohovory boli s navrhovateľom vykonané opakovane, za prítomnosti tlmočníkov z francúzskeho jazyka, ktorým žiadateľ rozumel. Pokiaľ by v jeho prípade boli skutočne dôvodmi žiadosti o azyl problémy uvedené v tomto konaní, takúto závažnú skutočnosť by bol podľa správneho orgánu uviedol už v predchádzajúcom azylovom konaní. Takto novo uvádzané dôvody opustenia krajiny pôvodu preto odporca považuje za účelové v snahe uspieť so svojou žiadosťou o udelenie azylu a vyhnúť sa bezprostredne hroziacemu riziku vyhostenia z územia SR. Vzhľadom na výpovede navrhovateľa, ktoré dostatočne presvedčivo neodôvodnil, odporca vyhodnotil jeho tvrdenia za nedôveryhodné.

Vzhľadom na to, že neboli splnené dôvody pre udelenie azylu, bolo potrebné v zmysle zákona o azyle tiež posúdiť, či cudzinec spĺňa podmienky pre poskytnutie doplnkovej ochrany na území SR.

Čo sa týka uloženia trestu smrti alebo jeho výkonu, tento možno v prípade navrhovateľa vylúčiť. V krajine pôvodu nespáchal žiaden trestný čin, za ktorý by mu hrozil trest smrti. Čo sa týka problémov s políciou uviedol, že polícia po ňom pátrala v dôsledku účasti na demonštrácií počas pohrebu predsedu parlamentu K. K.. Uvedené tvrdenia však boli vyhodnotené za nedôveryhodné, a preto by mu v súvislosti s touto demonštráciou v prípade návratu do krajiny pôvodu nehrozilo žiadne nebezpečenstvo. Ak by totiž polícia po menovanom skutočne pátrala, nemohol by krajinu pôvodu opustiť legálnou cestou tak, ako to uviedol v pohovore. Polícia by ho totiž pri pokuse vycestovať z krajiny pôvodu určite zadržala, prípadne by ho zadržala pri tom, ako si vybavoval cestovný doklad. Ten mu bol totiž vydaný 25. mája 2009 v meste Pointe-Noire. V jeho nedôveryhodnosť nasvedčuje aj tvrdenie, podľa ktorého mal ihneď po demonštrácií, ktorá sa konala v júli 2008, odísť bývať k svojmu strýkovi do mesta Brazzaville,

kde sa mal zdržiavať až do odchodu z krajiny pôvodu. Ak by tomu tak bolo, nemohol by mu byť cestovný doklad vydaný dňa 25. mája 2009 v meste Pointe-Noire.

Po posúdení jeho výpovede dospel odporca k záveru, že v prípade nedobrovoľného návratu do krajiny pôvodu nie je reálny predpoklad, že by bol vystavený mučeniu, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu, nakoľko v priebehu konania ničím nepreukázal, že by bol v krajine pôvodu vystavený akejkoľvek forme perzekúcie. Preto ani nie je objektívne domnievať sa, že by jej mohol byť vystavený v prípade návratu do tejto krajiny. Ako sám menovaný uviedol, okrem tvrdení o účasti na demonštrácii, ktoré boli vyhodnotené za nedôveryhodné, žiadne iné problémy s políciou, prípadne iným orgánmi štátu nemal. Taktiež nemal problémy ani s nešťátnymi aktérmi prenasledovania. Ústava a zákony Konžskej republiky zaručujú občanom slobodu pohybu vo vnútri krajiny, cestovania do zahraničia, emigrácie a repatriácie. Ústava taktiež zakazuje diskrimináciu na základe sexuálnej orientácie.

Čo sa týka tretej formy vážneho bezprávia, teda vážneho a individuálneho ohrozenia života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násilia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu možno skonštatovať, že ani táto nebola naplnená, resp., že ani táto forma vážneho bezprávia menovanému nehrozí v prípade jeho návratu do krajiny pôvodu. Podľa aktuálnych analýz z Odboru dokumentaristiky a zahraničnej spolupráce odporcu v Konžskej republike momentálne neprebíha žiadny medzinárodný, respektíve vnútroštátny ozbrojený konflikt, v dôsledku ktorého by mohol byť ohrozený jeho život, prípadne nedotknuteľnosť jeho osoby.

Dôvody navrhovateľa boli vyhodnotené a individuálne posúdené a nebola zistená reálna hrozba vážneho bezprávia. V jeho prípade teda neboli zistené dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia tak, ako to vyplýva zo zákona o azyle, a preto odporca rozhodol o neposkytnutí doplnkovej ochrany navrhovateľovi.

Za účelom posúdenia žiadosti navrhovateľa bola využitá analýza z Odboru dokumentaristiky a zahraničnej spolupráce Migračného úradu MU-ODZS-2013-000322-002: z 11. júla 2013 a z internetového portálu .

Vzhľadom na to, že navrhovateľ nespĺnil podmienky pre udelenie azylu, uvedené v § 8 alebo v § 10 zákona o azyle, odporca mu neudelil azyl na území SR a súčasne mu podľa § 13a a § 20 ods. 4 zákona o azyle neposkytol ani doplnkovú ochranu.

V.

Právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.) dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné potvrdiť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk . Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 10. júna 2014 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP).

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu o neudelení azylu a neposkytnutí doplnkovej ochrany navrhovateľovi, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Podľa ust. § 13 ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neudelí azyl žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky

uvedené v § 8 alebo 10.

Podľa ust. § 8 zákona ministerstvo udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak, žiadateľovi, ktorý

- a) má v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastavania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu, alebo
- b) je v krajine pôvodu prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd.

Podľa ust. § 2 písm. d/ zákona o azyle na účely tohto zákona sa rozumie prenasledovaním závažné alebo opakované konanie spôsobujúce vážne porušovanie základných ľudských práv alebo súbeh rôznych opatrení, ktorý postihuje jednotlivca podobným spôsobom, ktoré spočíva najmä v 1. použití fyzického alebo psychického násillia vrátane sexuálneho násillia, 2. zákonných, správnych, policajných alebo súdnych opatreniach, ktoré sú diskriminačné alebo sú vykonávané diskriminačným spôsobom, 3. odmietnutí súdnej ochrany, ktoré vedie k neprimeranému alebo diskriminačnému potrestaniu, 4. neprimeranom alebo diskriminačnom trestnom stíhaní alebo treste, 5. trestnom stíhaní alebo treste za odmietnutie výkonu vojenskej služby v čase konfliktu, ak by výkon vojenskej služby zahŕňal trestné činy alebo činy uvedené v § 13 ods. 2, 6. konaní namierenom proti osobám určitého pohlavia alebo proti deťom.

§ 10 zákona o azyle rieši otázku udelenia azylu na účel zlúčenia rodiny manželovi azylanta, resp. slobodným deťom azylanta do 18 rokov ich veku, resp. rodičom slobodného azylanta mladšieho ako 18 rokov, pričom azylantom je cudzinec, ktorému bol udelený azyl.

Podľa ust. § 20 ods. 4 zákona o azyle ak ministerstvo rozhodne o neudelení azylu alebo o odňatí azylu, rozhodne tiež, či cudzincovi poskytne doplnkovú ochranu; to neplatí, ak sa v rámci opakovanej žiadosti o udelenie azylu rozhodne o neudelení azylu a cudzinec už má poskytnutú doplnkovú ochranu.

Podľa ust. § 13c ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 13a alebo § 13b.

Podľa ust. § 13a zákona o azyle ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ktorému neudelilo azyl, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa ust. § 2 písm. f/ zákona o azyle je vážnym bezprávím 1. uloženie trestu smrti alebo jeho výkon, 2. mučenie alebo neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest, alebo 3. vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu.

§ 13b zákona o azyle rieši otázku poskytnutia doplnkovej ochrany na účel zlúčenia rodiny manželovi, slobodným deťom, resp. rodičom slobodného cudzinca, ktorým sa poskytla doplnková ochrana.

Podľa ust. § 19a ods. 3 písm. e/ zákona o azyle ak žiadateľ nepodloží svoje vyhlásenia dôkazmi, ministerstvo pri posudzovaní žiadosti o udelenie azylu na to neprihliadne, ak bola preukázaná všeobecná dôveryhodnosť žiadateľa

Z administratívneho spisu je zjavné, že odporca vykonal v konaní dokazovanie procesne legálnymi dôkazmi, a to výsluchom navrhovateľa a obsahom správ o krajine pôvodu (analýzy z Odboru dokumentaristiky a zahraničnej spolupráce Migračného úradu MU-ODZS-2013-000322-002: z 11. júla 2013 a z internetového portálu <.O.).

Odvolacie námietky navrhovateľa boli v podstate totožné ako námietky uplatnené v opravnom prostriedku. V odvolaní proti rozsudku krajského súdu navrhovateľ namietal, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky k uplatneným námietkam navrhovateľa považuje za dôležité zdôrazniť, že tieto neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu, ani zákonnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Z obsahu spisu krajského súdu vyplýva, že krajský súd dokazovanie v prejednávanej veci dokazovanie nedoplnil, pred samotným prejednaním a rozhodnutím veci sa podrobne oboznámil s obsahom

prvostupňového správneho spisu ČAS: MU-263/PO-Ž-2013, ako aj s predchádzajúcim spisom ČAS: MU-312/PO-Ž-2012. Podrobné zistenia správneho orgánu prevzal do svojho rozhodnutia a zaujal stanovisko jednak ku každému z dôvodov jeho žiadosti o azyl (k problémom homosexuality, k politickým problémom) ako aj k otázke významnej pre posúdenie podmienok pre poskytnutie doplnkovej ochrany (vážne bezprávie).

Na podrobné závery krajského súdu o nepreukázaní opodstatnenosti obáv z prenasledovania a nesplnenia podmienok pre poskytnutie doplnkovej ochrany odvolací súd v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie rozsudku krajského súdu, s ktorým sa v plnom rozsahu stotožňuje.

Podľa odvolacieho súdu je zrejmé, z akých dôkazných prostriedkov pri svojom rozhodovaní odporca vychádzal, pričom odvolací súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že odporca vo veci vykonal náležité dokazovanie, v prejednávanej veci v správnom konaní zistil dostatočne skutkový stav veci, vysporiadal sa so všetkými skutočnosťami uvádzanými navrhovateľom počas azylového konania a zistený skutkový stav aj náležite správne právne posúdil.

Odvoláciu námietku navrhovateľa, ktorou vyčítal odporcovi nedostatočne zistený stav veci, na základe čoho mal odporca nesprávne rozhodnúť, Najvyšší súd Slovenskej republiky nepovažoval za dôvodnú. Odporca aj podľa názoru odvolacieho súdu vykonal vo veci náležité dokazovanie, z ktorého vyplynuli závery o neopodstatnenosti tvrdení navrhovateľa o hrozbách prenasledovania v zmysle zákona o azyly. So závermi odporcu, že ani jeden z dôvodov, pre ktoré navrhovateľ požiadal o azyl nebolo možné považovať za preukázaný sa odvolací súd stotožňuje.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že povinnosť zistiť skutočný stav veci podľa § 32 zákona č. 71/1967 Zb. (Správny poriadok) má odporca len v rozsahu dôvodov, ktoré žiadateľ v priebehu správneho konania uviedol. Pričom zo žiadneho ustanovenia zákona nemožno vyvodiť, že by odporcovi vznikla povinnosť, aby sám domýšľal právne relevantné dôvody pre udelenie azylu žiadateľom neuplatnené a následne k týmto dôvodom vykonal príslušné skutkové zistenia.

Na tomto mieste považuje odvolací súd za dôležité zdôrazniť, že azyl je výnimočný inštitút konštruovaný za účelom poskytnutia ochrany tomu, kto z dôvodov v zákone stanovených pociťuje oprávnenú obavu z prenasledovania v krajine, ktorej je občanom.

Azyl ako právny inštitút nie je a nikdy nebol univerzálnym nástrojom pre poskytnutie ochrany pred bezprávnym postihujúcim jednotlivca alebo celé skupiny obyvateľov. Dôvody poskytnutia azylu sú zákonom vymedzené pomerne úzko a nepokrývajú celú škálu porušenia ľudských práv a slobôd, ktoré sú tak v medzinárodnom ako aj vo vnútroštátnom kontexte uznávané. Inštitút azylu je aplikovateľný v obmedzenom rozsahu, a to len pre prenasledovanie zo zákonom stanovených dôvodov, kedy je týmto inštitútom chránená len existencia ľudskej bytosti a práva a slobody s ňou spojené.

K odvolacím námietkam navrhovateľa, ktorý krajskému súdu vyčítal nesprávne právne posúdenie, považuje odvolací súd za dôležité zdôrazniť nasledujúce: Z ustanovenia § 8 zákona o azyly vyplýva, že účelom priznania azylu je poskytnúť ochranu tomu, kto je prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd alebo cíti oprávnenú (odôvodnenú) obavu z prenasledovania z dôvodov v zákone vymedzených. Aby mohla byť poskytnutá ochrana formou azylu, musí byť preukázané, že je nositeľom určitého presvedčenia (politického, náboženského, a podobne), pre ktoré je v krajine, ktorej občianstvo má (v krajine jeho posledného trvalého bydliska), reálne prenasledovaný, alebo je prenasledovaný z dôvodov príslušnosti k jasne vymedzenej sociálnej skupine, resp. má dôvodnú obavu, že by k takému prenasledovaniu mohlo v jeho prípade dôjsť. Odporca k politickým dôvodom žiadosti o azyl uviedol, že jeho tvrdenia ohľadne hrozby prenasledovania (možného stíhania) keď sa mal zúčastniť pohrebu predsedu parlamentu K. K. a počas pohrebu došlo k občianskym nepokojom, počas ktorých demonštranti poškodzovali súkromný aj verejný majetok, a taktiež vykrikovali nadávky proti prezidentovi za čo mu hrozí stíhanie, považoval za nepreukázané pre rozpory vo výpovedi ako aj falšovanie dôkazu (predvolania na políciu), ktorý predložil navrhovateľ odporcovi. Takýto záver vyplynul z odborného

skúmania predmetného predvolania, (predmetný dôkaz bol vyhodnotený ako falošný).

Údaje, ktoré uvádzal navrhovateľ v priebehu konania sa nezhodovali s informáciami dostupnými odporcovi. Rozpory spočívali v dátume kedy sa mal konať pohreb, (podľa navrhovateľa sa konal v auguste - septembri 2009, neskôr uviedol, že na presný dátum konania pohrebu si už nespomína, ale údajne sa mal konať niekedy po jeho maturitnej skúške, pravdepodobne v júni 2009), podľa informácií o krajine pôvodu K. K., bývalý predseda parlamentu zomrel XX. P. XXXX v X. a pohreb sa konal X. P. XXXX v meste Pointe - Noire, čo je v rozpore s tvrdeniami žiadateľa.

Zo správ o krajine pôvodu vyplynulo, že počas pohrebu skutočne došlo k občianskym nepokojom, počas ktorých demonštranti poškodzovali súkromný aj verejný majetok, a taktiež vykrikovali nadávky proti prezidentovi Z.. V súvislosti s týmito nepokojmi bolo zadržaných niekoľko desiatok demonštrantov, z ktorých 35 osôb bolo zadržovaných až do 18. decembra 2008, kedy boli všetci prepustení na slobodu. Tieto nepokoje boli verejne známe a publikované v rôznych novinách a časopisoch a pravdepodobne z týchto médií sa o nich dozvedel aj žiadateľ. Podľa odvolacieho súdu navrhovateľ nepreukázal hrozbu prenasledovania z uvedených dôvodov, nakoľko neuniesol bremeno tvrdenia ani dôkazné bremeno.

V prípade hrozby prenasledovania za homosexualitu, rovnako musí žiadateľ nielen tvrdiť, ale aj preukázať, z čoho pramenia jeho obavy z prenasledovania (konkrétna skúsenosť z minulosti, nedostatok právnej úpravy v krajine pôvodu, nemožnosť domáhať sa ochrany pred vnútroštátnymi orgánmi domovskej krajiny alebo neschopnosť štátnych orgánov poskytnúť mu ochranu pred prípadným prenasledovaním alebo šikanou).

Ako vyplynulo z obsahu administratívneho spisu, takéto tvrdenia navrhovateľ vôbec neprodukoval, okrem výsmechu priateľov, ktorým sa zdôveril so svojou orientáciou sa mu v súvislosti z jeho sexuálnou orientáciou nikdy nič iné nestalo, ani nemal žiadne iné problémy.

Odporca navyše do spisu založil správy o krajine pôvodu, ktoré nasvedčujú tomu, že v Kongu neexistuje zákon, ktorý by trestal homosexuálne správanie osôb. Taktiež Ústava Konžskej republiky zakazuje diskrimináciu osôb na základe sexuálnej orientácie. Iba jediný zdroj v analýze uvádza, že zákon prijatý ešte počas koloniálnej éry a stále platný, umožňuje trestanie homosexuálneho správania. Spomínaný zákon umožňuje uložiť trest odňatia slobody až na dva roky, v praxi sa však tento zákon už neuplatňuje. Posledné zatknutie na základe tohto zákona sa uskutočnilo v roku 1996. Z uvedeného, teda aj podľa odvolacieho súdu, odporca vyvodil správny záver, že navrhovateľovi by v prípade návratu do krajiny pôvodu nehrozilo žiadne nebezpečenstvo, prípadne prenasledovanie v súvislosti s jeho sexuálnou orientáciou.

Podľa odvolacieho súdu pri zisťovaní skutkového stavu je pritom treba vychádzať z toho, či žiadateľ o azyl v konaní uniesol bremeno tvrdenia a bremeno dôkazné. Najvyšší súd Slovenskej republiky v danom prípade dospel k záveru, že navrhovateľ v správnom konaní neuniesol bremeno tvrdenia (vo vzťahu k politickým dôvodom, ani k dôvodom obáv pre svoju homosexualitu), ani bremeno dôkazné.

Pozornosti odvolacieho súdu neuniklo, že navrhovateľ tieto dôvody (politické a homosexualitu) neuvádzal v predchádzajúcom konaní (v prvej žiadosti o azyl) a jeho vysvetlenie, že sa obával o nich zmieniť, odvolací súd nemohol prijať ako prijateľný a logický dôvod pre takéto konania najmä za situácie, že takéto obavy už nemal v opakovanej žiadosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní administratívneho spisu odporcu ako aj spisu krajského súdu zistil, že odporca pri zisťovaní skutkového stavu veci postupoval dôsledne a starostlivo, obstaral dostatok informácií o krajine pôvodu navrhovateľa, tvrdenia navrhovateľa s týmito informáciami porovnal a mohol tak vo veci urobiť autoritatívny záver. Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil, že by odporca, resp. krajský súd k niektorým podkladom predloženým navrhovateľom neprihliadol. Z rozhodnutia odporcu vyplýva, že situáciu v krajine jeho pôvodu dostatočne zistil a popísal s odkazom na zdroje, z ktorých informácie čerpal. Za týchto okolností nie je možné tvrdiť, že by odporcom vykonané

dokazovanie bolo nedostatočné a nebolo by možné na základe zisteného skutkového stavu veci rozhodnúť. Z odôvodnenia rozhodnutia odporcu je zrejmé, akým spôsobom odporca konfrontoval údaje navrhovateľa s informáciami o krajine jeho pôvodu, a na základe akých skutočností dospel k záveru, že navrhovateľ nespĺňa podmienky pre udelenie azylu a poskytnutie doplnkovej ochrany v zmysle zákona o azyle. Z administratívneho spisu odporcu je ďalej zrejmé, že navrhovateľovi bolo umožnené oboznámiť sa s obsahom spisu, a tým aj vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia. Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil žiadne pochybenie pri zisťovaní a hodnotení skutkového stavu. Námietky navrhovateľa obsiahnuté v odvolaní proti rozsudku krajského súdu vyhodnotil ako nedôvodné.

Odvolací súd dospel k záveru, že nemožno nič vyčítať krajskému súdu, ktorý sa podrobne zaoberal všetkými žalobnými námitkami a dospel k správne mu názoru, že preskúmaným rozhodnutím odporcu nedošlo k porušeniu zákona, práv a chránených záujmov navrhovateľa, pričom svoj právny záver, s ktorým sa odvolací súd stotožnil, aj náležitým spôsobom odôvodnil.

Odporca neuviedol v odvolaní žiadne iné skutočnosti, ktoré by záver o zákonnosti rozhodnutí a postupov odporcu a krajského súdu vyvrátili, jeho odvolacie námietky, ktoré boli v podstate totožné s námitkami uplatnenými v oprávnom prostriedku neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku, a preto s poukazom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu postupom podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 246c a § 250k ods. 1 OSP tak, že navrhovateľovi vzhľadom na jeho neúspech v konaní náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.